

Inleiding op deze planning

Er zijn meerdere jaarplanningen beschikbaar. De verschillende planningen houden rekening met:

- Zijn de schrijfvoorwaarden wel of niet aanwezig bij de meeste kinderen in de groep
- Wordt de handschriftmethode en de leesmethode aan elkaar gekoppeld

Bij veel kinderen loopt de leesontwikkeling (ver) voor op de handschriftontwikkeling, waardoor een koppeling vrijwel altijd ten koste gaat van een goede handschriftontwikkeling. Onze visie is deze koppeling alleen te maken als de schrijfvoorwaarden bij het begin van groep 3 aanwezig zijn bij de meeste kinderen.

Voor welke kinderen is deze jaarplanning bedoeld?

Deze jaarplanning is geschikt voor een groep 3 waarbij:

- de schrijfvoorwaarden, motorisch, cognitief en soc.-emotioneel **grotendeels aanwezig** zijn
- de **motorische opbouw van het handschrift is leidend** (dus geen koppeling aan de leesmethode)

Voor veel kinderen in Nederland gaat deze planning te snel en adviseren we een langzamere opbouw: zie **Jaarplanning HH groep 3 - langzamere opbouw**.

Waar vind ik de filmpjes van alle schrijflessen?

Deze vind je achter het 'Abonnement Handiger handschrift'. Als je naar een schrijffilmpje toe wilt:

- [VERBONDEN SCHRIFT \(VS\) klik hier](#)
- [HALFVERBONDEN BLOKSCHRIFT \(HVB\) klik hier](#)

Tip: is de methode nieuw voor jou, bekijk dan eerst de Leerkrachtinstructiefilmpjes.

Waar vind ik de filmpjes van de W-up De Schrijfpladder groep 3 & 4?

Als je een abonnement op De Schrijfpladder groep 3 & 4 hebt, vind je de filmpjes van W-up De Schrijfpladder via een link naar de betreffende playlist 'Bewegingstussendoortjes'.

Hoe lang duurt dit geplande programma?

- Bij 4 lessen in de week = 35 tot 40 lesweken
- Bij 5 lessen in de week = 30 tot 33 lesweken

Wat doe je eventueel NA dit programma?

Herhaling en Verdieping met downloads van werkbladen van de website.

Benodigde materialen

- Abonnement Handiger handschrift
- 6x A-5 schriften: Schrijven begint zo! + Schrift 1 t/m 5
- 3x A-4 schriften: Vormen en cijfers, Alfabet, Zinnen
- Voor elk kind een HB-potlood + een etuitje met 5 kleurpotloden
- Alfabet poster

Facultatief:

- Abonnement De Schrijfpladder groep 3 & 4
- Tafelkaartjes

Verbonden schrift

A-5 schriften

Schrijven begint zo! + Schrift 1 t/m 5

A-4 schriften

Halfverbonden blokschrift

A-5 schriften

Schrijven begint zo! + Schrift 1 t/m 5

A-4 schriften

BASISPROGRAMMA Handiger handschrift

LES	<u>Vormen en cijfers</u>	A-4 Schrift Vormen & cijfers	A-5 schrift 1	<u>Schrijfpatronen</u>	A-4 schrift Schrijfpatronen
1	Leerling instructie proefje 1 & 2			Schrijfpatronen Werkblad 1 en 1b	blz. 3
2	Leerling instructie proefje 3a & 3b			Schrijfpatronen Werkblad 2 en 2b	blz. 4
3	Leerling instructie proefje 4 & 5 & 6			Schrijfpatronen Werkblad 3 en 3b	blz. 5
4	Vormen cirkel en vierkant	blz. 2, 3 en 4		Schrijfpatronen Werkblad 4 en 4b	blz. 6
5	Vormen cirkel en vierkant		blz.2 t/m 5	Schrijfpatronen Werkblad 5a, b en c	blz. 7
6	Vormen driehoek en rechthoek	blz. 5 t/m 7		Schrijfpatronen Werkblad 6 en 6b	blz. 8
7	Vormen driehoek en rechthoek		blz. 6 en 7	Schrijfpatronen Werkblad 7 en 7b	blz. 9
8	Cijfer 0	blz. 8		Schrijfpatronen Werkblad 8 en 8b	blz. 10
9	Cijfer 1	blz. 9		Schrijfpatronen Werkblad 9 en 9b	blz. 11
10	Cijfer 1		blz. 8 en 9	Schrijfpatronen Werkblad 10 en 10b	blz. 12
11	Cijfer 2	blz. 10		Schrijfpatronen Werkblad 11 en 11b	blz. 13
12	Cijfer 2		blz. 10 en 11	Schrijfpatronen Werkblad 12 en 12b	blz. 14
13	Cijfer 3	blz. 11		Schrijfpatronen Werkblad 13 en 13b	blz. 15
14	Cijfer 3		blz. 12 en 13	Schrijfpatronen Werkblad 14 en 14b	blz. 16
15	Cijfer 4	blz. 12		Schrijfpatronen Werkblad 15 en 15b	blz. 17

FACULTATIEF

<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>	
Handengym 1	
Voetengym – Met de trein	
Potlodencircus 1	
Commando Pinkelen 1	
Rustgevend – Spannen/ontspan	
Handengym 1	
Voetengym – Met de trein	
Potlodencircus 1	
Commando Pinkelen 1	Handengym circuit 1
Rustgevend – Spannen/ontspan	
Kruislopen 1	
Zwemmen	
Handengym 2	

16	Cijfer 4		blz. 14 en 15
17	Cijfer 5	blz. 13	
18	Cijfer 5		blz. 16 en 17
19	Cijfer 6	blz. 14	
20	Cijfer 6		blz. 18 en 19
21	Cijfer 7 en 8	blz. 15 en 16	
22	Cijfer 7 en 8		blz. 20 t/m 23
23	Cijfer 9 en 10	blz. 17 en 18	
24	Cijfer 9 en 10		blz. 24 t/m 27
25	Tekens +, -, en =	blz. 19 t/m 21	
26	Tekens /, =, +, 0		blz. 28 t/m 32
27	LVS - om te bewaren		blz. 33 en 34

Schrijfpatronen Werkblad 16 en 16b	blz. 18
Schrijfpatronen Werkblad 17 en 17b	blz. 19
Schrijfpatronen Werkblad 18 en 18b	blz. 20
Schrijfpatronen Werkblad 19 en 19b	blz. 21
Schrijfpatronen Werkblad 20 en 20b	blz. 22

Voetengym – Snel & traag	
Potlodencircus 2	
Kruislopen 1	
Zwemmen	Handengym circuit 2
Handengym 2	
Voetengym – Snel & traag	
Potlodencircus 2	
Commando Pinkelen 2	
Rustgevend – Ontspannen ogen	
Kruislopen 2	

BASISPROGRAMMA Handiger handschrift				
LES	<u>Letters VS</u>	<u>Letters HVB</u>	A-4 Schrift Alfabet	A-5 schrift 2
28	Letter e		blz. 2 en 3	blz. 2 t/m 5
29	Letter e			blz. 6 en 7
30	Letter i		blz. 4	blz. 8 en 9
31	Letter i			blz. 10 en 11
32	Letter l		blz. 5	blz. 12 en 13
33	Letter l			blz. 14 en 15
34	Letter n		blz. 6	blz. 16 en 17
35	Letter n			blz. 18 en 19
36	Letter m		blz. 7	blz. 20 en 21
37	Letter m			blz. 22 en 23
38	Letter u		blz. 8	blz. 24 en 25
39	Letter u			blz. 26 en 27
40	Letter v		blz. 9	blz. 28 en 29
41	Letter v			blz. 30 en 31

FACULTATIEF			
<u>Vormen en cijfers anders</u>	A-4 schrift Vormen & cijfers	<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>	
		Fietsen	
Cijfers 1 t/m 10	blz. 22 en 23	Handengym 3	
			Handengym circuit 3
Schrijfbewegingen	blz. 24 en 25	Commando Pinkelen 2	
		Rustgevend – Ontspan ogen	
Schrijfbewegingen	blz. 26	Kruislopen 2	
		Fietsen	
Schrijfbewegingen	blz. 27	Handengym 3	
Vormen in hokjes	blz. 28	Voetengym – Dierentuin	
		Potlodencircus 3	
Cijfers in hokjes	blz. 29	Commando Pinkelen 3	
		Rustgevend – Rek en strek	Handengym circuit 4
Cijfers in hokjes	blz. 30	Kruislopen 3	

42	Alles door elkaar		blz. 32
43	LVS – Om te bewaren		blz. 33 en 34

LES	<u>Zinnen VS</u> <u>Zinnen HVB</u>	A-4 Schrift Zinnen	
44	Zinnen met de letters uit Schrift 2	blz. 3	
45	Zinnen met de letters uit Schrift 2	blz. 4	
46	Zinnen met de letters uit Schrift 2	blz. 5	
47	Zinnen met de letters uit Schrift 2	blz. 6	
48	Zinnen met de letters uit Schrift 2	blz. 7	

Cijfers met tweekleurenpotlood	blz. 31

Voetengym – Dierentuin	

<u>Vormen en cijfers anders</u>	A-4 schrift Vormen & cijfers
Cijfers met tweekleurenpotlood	blz. 32
Boter, kaas en eieren met cijfers	blz. 33
Boter, kaas en eieren met cijfers	blz. 34

<u>W-up met De Schrijfladder groep 3 & 4</u>	
Potloden circus 3	
Commando Pinkelen 3	
Rustgevend – Rek en strek	
Kruislopen 3	

BASISPROGRAMMA Handiger handschrift				
LES	<u>Letters VS</u>	<u>Letters HVB</u>	A-4 Schrift Alfabet	A-5 schrift 3
49	Letter w		blz. 10	blz. 2 t/m 5
50	Letter w			blz. 6 en 7
51	Letter s		blz. 11	blz. 8 en 9
52	Letter s			blz. 10 en 11
53	Letter o		blz. 12	blz. 12 en 13
54	Letter o			blz. 14 en 15
55	Letter c		blz. 13	blz. 16 en 17
56	Letter c			blz. 18 en 19
57	Letter a		blz. 14	blz. 20 en 21
58	Letter a			blz. 22 en 23
59	Letter d		blz. 15	blz. 24 en 25
60	Letter d			blz. 26 en 27
61	Letter j		blz. 16	blz. 28 en 29
62	Letter j			blz. 30 en 31
63	Alles door elkaar			blz. 32
64	LVS – Om te bewaren			blz. 33 en 34

LES	<u>Zinnen VS</u>	<u>Zinnen HVB</u>	A-4 Schrift Zinnen	
65	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 8	
66	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 9	
67	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 10	
68	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 11	
69	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 12	
70	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 13	
71	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 14	
72	Zinnen met de letters uit Schrift 3		blz. 15	

FACULTATIEF		
<u>Verbindingen/Letterparen VS</u>	A-4 schrift Alfabet	<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>
<u>Verbindingen/Letterparen HVB</u>		Til op
		Handengym 4
		Handengym circuit 5
		Voetengym – Variaties
		Potlodencircus 4
		Commando Pinkelen 4
		Til op
		Handengym 4
		Voetengym – Variaties
		Potlodencircus 4
		Commando Pinkelen 4
		Handengym circuit 6
Verbindingen / Letterparen oo & uu	blz. 30	Rustgevend – Zelfmassage
		Kruislopen 4
Verbindingen / Letterparen aa & ee	blz. 29	Handengym – met stiften
		Gek tellen
Verbindingen / Letterparen au & ei	blz. 31	
Verbindingen / Letterparen eu & ie	blz. 32	
Verbindingen / Letterparen oe & ou	blz. 33	

		<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>
		Handengym 1
		Rustgevend – Zelfmassage
		Kruislopen 4
		Handengym – met stiften
		Gek tellen
		Handengym circuit 7
		Handengym 1

BASISPROGRAMMA Handiger handschrift				
LES	<u>Letters VS</u>	<u>Letters HVB</u>	A-4 Schrift Alfabet	A-5 schrift 4
73	Letter g		blz. 17	blz. 2 t/m 5
74	Letter g			blz. 6 en 7
75	Letter ij		blz. 18	blz. 8 en 9
76	Letter ij			blz. 10 en 11
77	Letter p		blz. 19	blz. 12 en 13
78	Letter p			blz. 14 en 15
79	Letter t		blz. 20	blz. 16 en 17
80	Letter t			blz. 18 en 19
81	Letter h		blz. 21	blz. 20 en 21
82	Letter h			blz. 22 en 23
83	Letter b		blz. 22	blz. 24 en 25
84	Letter b			blz. 26 en 27
85	Letter f		blz. 23	blz. 28 en 29
86	Letter f			blz. 30 en 31
87	Alles door elkaar			blz. 32
88	LVS – Om te bewaren			blz. 33 en 34

LES	<u>Zinnen VS</u>	<u>Zinnen HVB</u>	A-4 Schrift Zinnen	
89	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 16	
90	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 17	
91	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 18	
92	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 19	
93	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 20	
94	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 21	
95	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 22	
96	Zinnen met de letters uit Schrift 4		blz. 23	

FACULTATIEF			
			<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>
			Omgekeerd
			Voetengym – Met de trein
			Vliegende vinger
			Handengym 2
			Klimmen
			Omgekeerd
			Voetengym – Met de trein
			Handengym circuit 8
			Vliegende vinger
			Handengym 2
			Klimmen
			Voetengym – Dierentuin
			Duimen pakken
			Handengym 3
			Mixer

			<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>
			Voetengym – Variaties
			Handengym circuit 9
			Voetengym – Dierentuin
			Duimen pakken
			Handengym 3
			Mixer
			Voetengym – Variaties

BASISPROGRAMMA Handiger handschrift				
LES	<u>Letters VS</u>	<u>Letters HVB</u>	A-4 Schrift Alfabet	A-5 schrift 5
97	Letter k		blz. 24	blz. 2 t/m 5
98	Letter k			blz. 6 en 7
99	Letter r		blz. 25	blz. 8 en 9
100	Letter r			blz. 10 en 11
101	Letter z		blz. 26	blz. 12 en 13
102	Letter z			blz. 14 en 15
103	Letter q		blz. 27	blz. 16 en 17
104	Letter q			blz. 18 en 19
105	Letter x		blz. 28	blz. 20 en 21
106	Letter x			blz. 22 en 23
107	Woordjes en zinnen			blz. 24 en 25
108	Woordjes en zinnen			blz. 26 en 27
109	Woordjes en zinnen			blz. 28 en 29
110	Woordjes en zinnen			blz. 30 en 31
111	Alles door elkaar			blz. 32
112	LVS – Om te bewaren			blz. 33 en 34

LES	<u>Zinnen VS</u>	<u>Zinnen HVB</u>	A-4 Schrift Zinnen	
113	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 24	
114	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 25	
115	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 26	
116	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 27	
117	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 28	
118	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 29	
119	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 30	
120	Zinnen met de letters uit Schrift 5		blz. 31	

FACULTATIEF		
<u>Verbindingen/Letterparen VS</u>	A-4 schrift Alfabet	<u>W-up met De Schrijfladder groep 3 & 4</u>
<u>Verbindingen/Letterparen HVB</u>		
		Omgekeerd
		Handengym 4
		Waaier snel
Verbindingen / Letterparen ng & nk	blz. 36	Pols los Handengym circuit 10
		Bal je vuist
Verbindingen / Letterparen ui & br	blz. 34	
		Omgekeerd
Verbindingen / Letterparen ch & gr	blz. 35	Handengym 4
		Waaier snel
Verbindingen / Letterparen sch & vr	blz. 37	Pols los
		Bal je vuist
		Handengym 1
		Voetengym – Met de trein Handengym circuit 2
		Potlodencircus 1
		Commando Pinkelen 1

<u>Letterfamilies VS</u>	A-4 schrift Alfabet	<u>W-up met De Schrijfladder groep 3 & 4</u>
<u>Letterfamilies HVB</u>		
		Rustgevend – Span/ontspan
Letterfamilie 1	blz. 38	
		Handengym 1
Letterfamilie 2	blz. 39	Voetengym – Met de trein
		Potlodencircus 1
Letterfamilie 3	blz. 40	Commando Pinkelen 1
		Rustgevend – Span/ontspan
Letterfamilie 4	blz. 41	Handengym circuit 3

BASISPROGRAMMA Handiger handschrift			
LES	<u>Zinnen VS</u> <u>Zinnen HVB</u>	A-4 Schrift Zinnen	
121	Zinnen met de letters uit Schrift 5	blz. 32	
122	Zinnen met de letters uit Schrift 5	blz. 33	
123	Zinnen met de letters uit Schrift 5	blz. 34	
124	Zinnen met de letters uit Schrift 5	blz. 35	

LES	<u>Zinnen VS</u> <u>Zinnen HVB</u>	A-4 Schrift Zinnen	
125	Leestekens ! ? @ €	blz. 36	
126	Leestekens ! ? @ €	blz. 37	
127	Leestekens ! ? @ €	blz. 38	
128	Zinnen met leestekens	blz. 39	
129	Zinnen met leestekens	blz. 40	
130	Zinnen met leestekens	blz. 41	
131	Zinnen met leestekens	blz. 42	

FACULTATIEF		
<u>Letterfamilies VS</u> <u>Letterfamilies HVB</u>	A-4 schrift Alfabet	<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>
		Kruislopen 1
Letterfamilie 5	blz. 42	Zwemmen
		Handengym 2
		Voetengym – Snel & traag

<u>W-up met De Schrijfpladder groep 3 & 4</u>		
		Potlodencircus 2
		Kruislopen 1
		Zwemmen
		Handengym 2
		Voetengym – Snel & traag
		Potlodencircus 2